

แนวทางการออกแบบที่เก็บของส่วนบุคคลให้เข้า

Guidelines to design Self-Storage

รัฐพล เนตรบารมี^{1*}, ดำรงศักดิ์ รินชุมภู²

^{1,2}ภาควิชาวิศวกรรมการพัฒนาสิ่งทอสิ่งหัตถ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัยในเขตเมืองปัจจุบันมีแนวโน้มของการเลือกที่อยู่อาศัยในรูปแบบอาคารชุดมากขึ้น ซึ่งมีผลให้ เกิดความต้องการพื้นที่เก็บของส่วนบุคคลให้ เข้า (self-Storage) ตามไปด้วย พบว่าใน ปัจจุบันผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์มีแนว คิดสร้างอาคารเพื่อเป็นที่เก็บของส่วนบุคคล ให้เช่าในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่อาจ ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาคารประเภทนี้ เพราะอาคาร ประเภทนี้ในประเทศไทยยังมีจำนวนที่น้อยอยู่

วัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาโครงการ เพื่อนำเสนอเป็น แนวทาง 6 เรื่องที่สำคัญได้แก่ 1.เรื่องทำเลที่ตั้ง 2.ลักษณะทางกายภาพ 3.ทางสัญจรภายในอาคาร 4.ระบบป้องกันอัคคีภัย 5.ระบบความปลอดภัย 6.วัสดุก่อสร้าง

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ พัฒนาโครงการและผู้บริหารให้บริการให้ใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ : ที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า, แนวทางการพัฒนา, แนวทางการออกแบบ

Abstract

Nowadays, Trend of urban lifestyle has been changed. People in the city choose to live in the condominium. Therefore, demand of self-storage space in urban area is increasing dramatically. Apparently, real estate operators see that opportunity to build more of the self-storage building for rent. They need more of information and knowledge. This research tries to study and create properly guideline to design self-storage building. It was concluded into 6 respects. 1. Location 2. Physical design 3. Circulation 4. Fire detecting & fighting 5. Security system 6. Materials Hopefully, this study will be a useful resource for both developer and people in their community.

Keyword : Self-storage, Guideline to develop, Guideline to design

บทนำ

ในปัจจุบันได้มีธุรกิจที่เกิดขึ้นมากมาย ตามการเจริญเติบโตของสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยผู้ประกอบการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงจุดจึงจะประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการหนึ่งในธุรกิจซึ่งตอบสนองความต้องการทางด้านอาหารมีทรัพยากรในการจัดการเรื่องการแก้ปัญหาพื้นที่เก็บของที่มีอยู่อย่างจำกัดในที่พักอาศัยหรือในอาคารสำนักงานจึงได้เกิดขึ้น นั่นคือที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า ซึ่งเป็นที่ นิยมในต่างประเทศมานาน แล้ว

ประเทศไทยเริ่มมีการสร้างและเปิดให้บริการตามความต้องการที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูลการจดทะเบียนที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีการจดทะเบียนที่อยู่อาศัยประเภทห้องชุดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นับจากปี 2550 ที่มีการจดทะเบียนห้องชุด จำนวน 17,432 หน่วย จนมาถึงปี 2556 ที่จำนวน 64,716 หน่วย จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการพักอาศัยในห้องชุดขนาดเล็กนั้นปัญหาหนึ่งที่ พบคือ การไม่มีพื้นที่ในการเก็บของในห้องชุด จากการค้นคว้าเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์ของ นายวรยุทธ ช่อมงคลชัย (2554) พบว่ามีความต้องการจริงของพื้นที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า จริงในเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร ประกอบกับผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจที่เก็บของส่วนบุคคล ให้เช่านี้มักจะไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ที่ เกี่ยวกับการออกแบบอาคารประเภทนี้ อนึ่ง อาคารประเภทนี้ในประเทศไทยยังมีจำนวนที่ น้อยมาก ส่วน

มากยังเป็นอาคารที่ถูกดัดแปลง มา จากอาคารเก่าที่ใช้งานในลักษณะอื่นมา ก่อน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวทางการออกแบบที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ประกอบการและผู้รับการให้บริการ

อาคารที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากรณีตัวอย่างของที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่าทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. นำเสนอแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมเบื้องต้นที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่าที่เหมาะสมกับประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและวรรณกรรมผู้วิจัยพบแนวคิดและสาระที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1.แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับที่เก็บของส่วนบุคคล ให้เช่า ที่เก็บของส่วนบุคคลนั้นเกิดขึ้นมานานตั้งแต่สมัยยุคจีนโบราณแล้วแต่สำหรับที่เก็บของส่วนบุคคลที่เปิดบริการให้บุคคลภายนอก

เช่นนั้น เพิ่งเริ่มต้นเปิดให้บริการเป็นที่แรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 คือโครงการ Lauderdale Storage ที่เมืองFort Lauderdale ประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากนั้นธุรกิจที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า ได้มีการขยายตัวไปตามชุมชนเมืองต่างๆทั่วโลกอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (History of Self storage,2013)

2.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การออกแบบ องค์ประกอบของการออกแบบอาคาร สาธารณูปโภคมีดังนี้

- ระบบสาธารณูปโภค (Facility Systems) ซึ่งครอบคลุมถึง ระบบโครงสร้าง ระบบระบายอากาศ / ระบบแสงสว่าง / ระบบไฟฟ้า / ระบบการสื่อสาร / ระบบ ความปลอดภัย และระบบสุขาภิบาล

- การวางผัง (Layout) ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ทั้งหมด เครื่องจักร สิ่งตกแต่ง ภายในอาคารรวมถึงบริเวณโดยรอบอาคาร

- ระบบการจัดการ เป็นกระบวนการทั้งหมดที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกันของระบบสาธารณูปโภค

3.แนวคิดการได้มาซึ่งข้อมูลที่จะทำการ วิเคราะห์จากวิธีศึกษากรณีตัวอย่าง

จากบทความของปราณี โพธิสุข (2554) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษากรณีตัวอย่างไว้ว่าเป็นวิธีการที่ใช้ทั้งในการวิจัยเชิงปริมาณ และ การวิจัย เชิงคุณภาพ โดยมีการใช้กันทั่วไปในการวิจัย แขนงต่าง ๆ หัวใจสำคัญของการศึกษากรณีตัวอย่างที่ดี คือการใช้ข้อมูลหลายชนิดจาก

หลายแหล่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำการศึกษานี้เป็นการหาข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ โดยทำการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ทางด้านพื้นฐานจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ได้มีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากอาคาร เก็บของส่วนบุคคลให้เช่าที่ได้คัดเลือกเพื่อ

เป็นกรณีศึกษาและทำการเก็บข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ และ สรุปผลข้อมูลเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้มาซึ่ง เกณฑ์การออกแบบที่เก็บของส่วนบุคคลให้เช่า

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทั้งจากผู้ประกอบการในต่างประเทศได้แก่ โครงการในประเทศ สิงคโปร์ อังกฤษ ออสเตรเลีย และโครงการในประเทศไทย คือโครงการที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และภูเก็ตที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อ ที่ได้คัดเลือก

แล้วมีดังนี้

1. การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการต้องคำนึงถึงความสามารถในการเป็น พื้นที่อาคารสาธารณะที่สามารถเดินทางมาถึงได้สะดวก โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในชุมชนเมืองมาก นัก เนื่องจากไม่คุ้มค่าในแง่การลงทุน แต่ควร ตั้งอยู่ในจุดที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายแก่ผู้ที่สัญจรผ่านไปมา

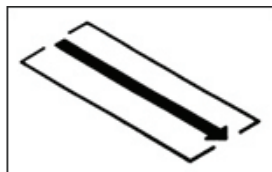
2. ลักษณะทางกายภาพ

เนื่องจากอาคารประเภทนี้ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบเฉพาะที่ตายตัว บางโครงการ อาจดัดแปลงจากอาคารเก่าที่เคยเป็นโครงการ ประเภทอื่นมาก่อน การออกแบบทางกายภาพ จึงเน้น ไปที่การใช้วัสดุที่เหมาะสมกับสภาพ แวดล้อม และคำนึงถึงเรื่องการประหยัดพลังงานด้วย

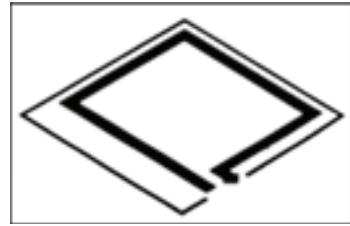
3. ทางสัญจรภายในอาคาร

การออกแบบทางสัญจรเชื่อมโยงของ แต่พื้นที่การใช้งานนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่และ รูปพื้นที่ของตัวอาคาร นอกจากนั้นจะต้อง พิจารณาทั้งในส่วนของการเดินทางทั่วไปภายใน พื้นที่เก็บของ ทางลาด และบันไดตลอดจนทาง

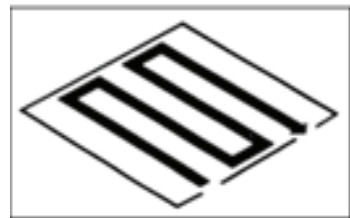
รถเข็นและเส้นทางหนี ไฟซึ่งมีแนวทางในการ จัดทางเดินภายในอาคาร ดังนี้

ทางสัญจรแบบเส้นตรง เหมาะสำหรับอาคารขนาดเล็กและแคบ ง่ายใน การวางผังของแต่ละหน่วยเก็บของ

ทางสัญจรแบบตัวยู เหมาะสำหรับอาคารขนาดกลางและถูกบังคับ ให้มีทางเข้าออกทางเดียวจัดพื้นที่ใช้งานได้ พื้นที่มาก

ทางสัญจรแบบซับซ้อน เหมาะสำหรับอาคารขนาดใหญ่ แต่จะมีความ สับสนในการใช้งาน หากไม่มีการจัดการที่ดี

ที่มา : Neufert Architects 's Data (2002)

4. ระบบป้องกันอัคคีภัย

อาคารประเภทนี้เป็นอาคารสาธารณะที่ไม่ได้ถูกใช้โดยคนจำนวนมาก ๆ พร้อมกัน จึงออกแบบทางหนีไฟให้พอเพียงตามที่กฎหมายกำหนด แต่จะให้ความสำคัญกับระบบป้องกัน คือ ระบบตรวจจับความร้อนและควันเพื่อป้องกัน การสูญเสียที่จะเกิดขึ้นซึ่งถือเป็นปัจจัยหลัก อย่างหนึ่ง ในการที่ผู้ให้บริการจะให้ความสำคัญ ในการเลือกโครงการที่จะเข้าใช้บริการ โดยระบบเตือนเพลิงไหม้ประกอบด้วยอุปกรณ์ 2 ตัว คือ Detector ซึ่งนิยมใช้แบบระบบอัตโนมัติ ส่วนอุปกรณ์อีกตัวหนึ่งคือเครื่องส่งสัญญาณ เตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งสัญญาณ

เมื่อเกิดเพลิงไหม้

การติดตั้งถังดับเพลิงแบบมือถือ
สำหรับอาคารสาธารณะต้องติดตั้งอย่างน้อย 1
เครื่องทุก ๆ 1,000 ตารางเมตร ซึ่งแต่ละเครื่อง
ต้องติดตั้งห่างกันอย่างน้อย 45 เมตร

ป้ายบอกชั้นและทางหนีไฟต้องติดตั้ง
ทุกชั้นของอาคาร โดยเฉพาะอาคารสาธารณะ ที่
มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไปและมีพื้นที่ มากกว่า
2,000 ตารางเมตร

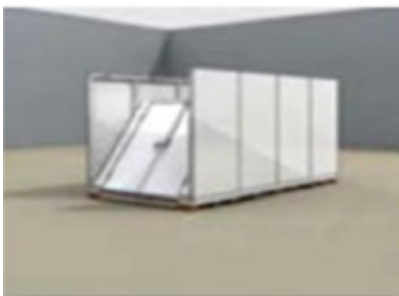
ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองต้อง
สามารถจ่ายไฟในกรณีฉุกเฉินได้ไม่น้อยกว่า
2 ชั่วโมง โดยเฉพาะในจุดที่มีเครื่องหมาย
ทางออกฉุกเฉิน บันไดหนีไฟ ทางเดิน

5. ระบบความปลอดภัย

แนวทางออกแบบเรื่องความปลอดภัย
ของโครงการต้องเริ่มคิดมาจากนโยบายการ
ดำเนินการของโครงการว่าเป็นโครงการที่เปิด
บริการให้ผู้ใช้สามารถเข้า-ออกได้ตลอดทั้งวัน
หรือไม่ ซึ่งจะมีผลต่อการออกแบบพื้นที่ รวมถึง
การนำเทคโนโลยีด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ที่
เหมาะสมกับแต่ละรูปแบบการดำเนินการ

6. วัสดุก่อสร้าง

วัสดุที่ใช้เป็นส่วนประกอบโครงการนั้น
ต้องเน้นที่ความทนทาน ดูแลทำความสะอาด
และ

ซ่อมแซมได้ง่าย โดยเฉพาะส่วนที่ประกอบ
เป็นส่วนเก็บของควรรออกแบบให้เป็นลักษณะ
โครงสร้างที่สามารถแยกประกอบได้เพื่อความ
รวดเร็วในการก่อสร้างและความคุ้มค่าในกรณี
ที่จะดัดแปลงพื้นที่หรือนำโครงสร้างวัสดุไป
ประกอบ ในที่ใหม่

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาที่เก็บของส่วน
บุคคลให้เข้านั้นเป็นการศึกษาเพื่อที่ผู้ประกอบ
การนั้นจะสามารถนำไปใช้พัฒนาเป็นแนว
ทางในการออกแบบทางด้านกายภาพอาคาร
ที่เก็บของส่วนบุคคลให้เข้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ทั้งในแง่ของบุคคลากรและทรัพยากร
ที่เกี่ยวข้องโดยต้องคำนึงถึงข้อกำหนด
ที่เกี่ยวข้อง ตามมาด้วยหลักการต่างๆในการ
ออกแบบ ประกอบกับความสัมพันธ์กับสิ่ง
แวดล้อม และบริบทโดยรอบเพื่อเหตุผลทาง
ด้านธุรกิจ และรวมถึงความพึงพอใจของผู้ใช้
บริการที่ส่วนมากมักจะคำนึงถึงความปลอดภัย
ของทรัพย์สินที่นำมาเก็บเป็นเหตุผลสำคัญใน
การ เลือกอาคารที่เก็บของส่วนบุคคลให้เข้า

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาเพิ่มเติมใน
อนาคต สำหรับการต่อยอดงานวิจัยเพื่อให้งาน
มีความสมบูรณ์ในแง่การลงทุนควรมีการศึกษา
เพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการพัฒนา
โครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนสามารถดำเนินการให้
บริการได้ทั้งในการวิเคราะห์การตลาดและ ด้าน
การเงิน โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ ด้าน

กายภาพ การพัฒนาในงานวิจัยฉบับนี้ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งด้วยเพื่อความสมบูรณ์และ เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

วรยุทธ ช่อมงคลชัย. (2554). การศึกษาปัญหาการ

ใช้พื้นที่เก็บของในห้องชุด

กรณีศึกษาโครงการ ลุ่มพินิ

เพลสนราธิวาส

และโครงการ ดีแอดเดรส สยาม,

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.

ภาควิชาเคหการ คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

รศ.ดร.ปราณี โพธิ์สุข. (2554). วิธีการศึกษา

เฉพาะกรณี. โครงการ research zone

สภาวิจัยแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ [วันที่ 30

กันยายน 2556] จาก<http://rlc.nrct.go.th>

An Introduction to self-storage สืบค้นเมื่อ

[วันที่ 20 ธันวาคม 2556], จาก

<http://www.selfstorage.org>

History of Self storage. สืบค้นเมื่อ [วันที่

20 กันยายน 2013], จาก

<http://mystorageworks.com>

Baiche, B. & Walliam, N. 2002 Ernst and

Peter Neufert Architects 's Data.

Third Edition. Oxford: School of

Architecture, Oxford Brookes

University.